

3. Морозюк В.М. Джерела української фразеології. Роль фразеологізмів у мовленні / В.М. Морозюк // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2010. – №33. – С. 15-18.
4. Огієнко Іван (митрополит Іларіон) Рідна мова / Іван Огієнко ; (митрополит Іларіон) ; Упоряд., авт. передмови та коментарів М.С. Тимошик. – К. : Наша культура і наука, 2010. – 436 с.
5. Огієнко І. Наука про рідномовні обов'язки / І. Огієнко. – Львів : Фенікс, 1995. – 46 с.
6. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українсько-го народу / І. Огієнко. – К. : Довіра, 1992. – 141 с.
7. Олійник І.С. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний тлумачний словник / І.С. Олійник, М.М. Сидоренко. – Х. : Прапор, 1977. – 462 с.
8. Пелелейченко Л.М. Порівняльна лексикологія української, російської та англійської мови / Л.М. Пелелейченко, Н.В. Тучина. – Х. : ВІВВ МВСУ, 2003. – 110 с.
9. Скрипник Л.П. Фразеологія української мови / Л.П. Скрипник. – К. : Перун, 1973. – 280 с.

We investigated the role of phraseology in shaping national identity at the current stage of Ukrainian people progress. It is advocated the idea that the basis of Ukrainian phraseology is assigned by national ideological system. In particular, the definitions above are confirmed by numerous examples of folk art and material of Ivan Ohiyenko's research. Attention is also focused on the fact that native language phraseological unit is a powerful national identifier, in contrast, use of foreign language leads to deformation of Ukrainian outlook. In fact, in terms of idiomatic versatility we find historical past of the people, their customs, traditions and culture, reflected most accurately mentality. Idiom, as a component of culture, at the same time acts as a mirror of popular philosophy and point to the linguistic culture of other nations. Native idioms, in this dimension, show an individual identifier powerful socio-cultural sustainability, which reveals the inextricable link of individual human units with integral social organism, which is the nation.

Key words: phraseology, phraseological unit, national identity, Ivan Ohiyenko, foreign language units, language culture, professional culture.

Отримано: 19.01.2017 р.

УДК 81'42:0709(054):001(477)(092)

Н. В. Третяк

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ДИСКУРС ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ МОВИ В ГАЗЕТНИХ ЖАНРАХ У КОНЦЕПЦІЇ ТВОРЧОСТІ І. ОГІЄНКА

У статті проаналізовано газетно-публіцистичний дискурс як форму реалізації мовних одиниць, експресивний характер газетних текстів; проаналізовано особливу групу усно-мовних фразеологізмів; дано характеристику такому експресивному засобу, як «мовна гра»; розкрито значення газетних жанрів, оксиморону, наведено приклади; зроблено висновки про причини апеляції до лексико-фразеологічної антинорми як основи створення нових прийомів впливу на адресата для досягнення комунікативно-прагматичних завдань.

Ключові слова: дискурс, експресія, стандарт, фразеологічні сполучення, публіцистичний заголовок, оксиморон, «мовна гра».

Мова – внутрішній світ людини, вона відображає мовну культуру і індивідуальність особистості. Тільки досконале володіння і знання мови дає змогу відображати її у всіх проявах лексичного розшарування (знання літературної мови та

інших соціальних компонентів української мови, всіх особливостей і характерних рис функціональних різновидів літературної мови). Відомий український учений і громадський діяч Іван Огієнко зазначав: «Мова – це наша національна ознака, в мові – наша культура, ступінь нашої свідомості» [5, с.76]. Не справдилися слова Івана Огієнка із його катехізису «Наука про рідномовні обов'язки»: «Добрий стан національних видань – то муча сила народу й заповнення розвою рідної культури, а висота їх накладу – то ступінь національної свідомості народу».

На сучасному етапі сьогодення активно прогресує лінгвістичний розвиток суспільства, що безумовно пояснюється демократизацією мови. Мова наповнюється новоутвореннями різної якості, за рахунок нелітературних сфер загальнонародної мови. «Сьогодні суспільний смак, обгортаючись крайнощами моди, визнається всеохоплюючою переоцінкою цінностей. Її напруженість при відкритих шлюзах створює вибух інтересу до того, що раніше було не прийнятним, літературно і культурно забороненим, нецензурним» [3, с.78].

Мова – завжди жива. Процес обміну мовленнєвими одиницями відбувається безперервно. Більшість новоутворень знаходять своє відображення в мовному середовищі, інші – рідко використовуються носіями мови і згодом зникають. Аналізуючи мову носіїв мовної культури спостерігається вільна активізація і цілеспрямоване використання будь-якого слова, включаючи у свій лексикон і некодифіковані слова.

Своєрідним відображенням мовної культури є газета. Журналіст, намагаючись вплинути на читача, користується не тільки доступною, всім зрозумілою розмовною мовою – він намагається створити свою власну мову, свій стиль, не хехтючи жаргонно-зниженою й іншою стилістично-забарвленою лексикою.

Зрозуміло, що журналіст прагне до всім зрозумілої мови, він мусить будь-якими засобами створити експресивний елемент у тексті, дотримуючись конструктивного типу – експресія-стандарт. Реалізуючись саме в конфлікті із стандартом, експресема легше за все утворюється в результаті порушення загальномовної літературної норми слововживання [2, с.160].

На відміну від інших стилів літературної мови в газетно-публіцистичному переконання, чуттєвий вплив виступає головною функцією мови, тому газетно-публіцистичним текстам властивий особливий характер експресивності. Ця експресивність має соціальний характер, вона цілеспрямована, оцінна. З метою ефективного впливу на читача в газетних текстах використовуються різні засоби мовної експресії, до яких належать і фразеологічні сполучення.

У текстах газет трапляються фразеологізми як у зафіксованій словниковій формі, так і в трансформованій. Наприклад: «Пан або пропав» (МГ, 2006). Значення фразеологізмів тлумачаться словником: пан або (чи, хоч) пропав: домогтися усього бажаного чи все втратити [7, с.11]. Значення фразеологізму переноситься на текст статті, конденсує її зміст, адже в ній йдеться про політичну розстановку сил.

Більшість публікаційних заголовків у своїй структурі містять перлини народної фразеології (прислів'я, приказки): «Видно пана по халяхах» (УМ, 2014) – про деяких депутатів Верховної Ради; «Цей про образи, а той про гарбузи» (ЛУ, 2004) – у статті подаються різні погляди Євгена Сверстюка та Богдана Мельника на Миколу Гоголя; ... в чиясь світлу голову прийшла не менш світла думка – об'єднати вужа з їжаком і одержати цілком контролювану, але з іншого боку, більш ліберальну та просунуто опозицію (АГ, 2004).

Особливість фразеологізмів, які використовують у мовленні політичні діячі, журналісти, полягає в єдності експресії і стандарту, що забезпечує «надійне донесення до читача змістовно-інформаційної сторони з її буденністю, ділови-

тістю, суворістю, однозначністю, інтелектуальною точністю і навіть сенсаційністю» [2, с.86]: Український політикум – це тераріум однодумців і колгосп ситуативних об'єднань, щоб дружити проти когось, *допоки вітер не подме в інший бік*. Наш політикум – маленьке село, де всі один одного знають, всі один одному зобов'язані і всі один одному *ока не виключують* (О. Мочанов. 2016, Лист-звернення до Президента); Не один раз ми розпочинали реформування з того, що *«різали по живому»*, а вже потім *«чухали потилицю»* (УС, 2006).

Особливу групу серед усно-мовних фразеологізмів становлять фразеологічні одиниці з грубими й навіть вульгарними стилістичними конотаціями, що мають ще яскравіший ступінь експресивності та емоційності: Пригадуєте, як наприкінці 2003 року депутати *займалися веселою фігнюю*: натягували презервативи на мікрофони (К.Джура. АГ, 2004); Звісно, що високі посадовці починають говорити правду, коли їм *заллють сала за шкуру*. Так було з усіма без винятку (ПіК, 2010); З такими обвинуваченнями не дуже-то посунешся в європейські і міжнародні організації з вереском типу: захистіть! Свободу слова душать! Такі, вибачте, «слова» там, у цивілізованому світі нікому *на фіг не потрібні* (АГ, 2004).

У газетних матеріалах відповідно до вимог жанру виражаються думки, дається інформація про різноманітні події дня, аналізуються факти. Кожен жанр має свою специфіку, і мова як матеріал статей, нарисів, інтерв'ю пристосовується до неї. Звичайно, кожна фразеологічна одиниця ізольовано від тексту сама по собі не зазнає змін: *не давати проходу, поміняти шило на мило, бути на гачку* тощо. На склад фразеологічної одиниці впливає контекст, граматичні та інші особливості вказівного мінімуму. Сама структура тексту, оточення дають можливість живлення певної одиниці і відповідно пристосовують її до себе. З'являються варіанти словниково зафіксованих фразеологічних одиниць: Згідно версії екс-міністра (Хорошківського), Азаров йому *проходу не давав*. Кожну ініціативу молодого міністра *«дубав на корню»* (АГ, 2004); Якщо *«більшовицькі»* зміни будуть протягнуті до Конституції, то українські судді повністю *опиняться на провладно-олигархічному гачку*, вони *сидітимуть, мов миші під віником* (БЦ, 2008).

Розмовні фразеологізми функціонують у мовленні представників різних соціальних груп з деякими трансформаціями. У газетній фразеології трансформація, зумовлена перерозподілом мовної енергії, найчастіше зустрічається в заголовках. У мові ЗМІ заголовок функціонує як структуротвірний засіб тексту й одночасно він є одним з елементів композиції, тому що в концентрованому вигляді містить у собі єдність теми, проблеми, ідеї статті. Крім того, в заголовках ще більшу роль відіграє образність вислову. З цього можна зробити висновок, що підвищена сутєвність, атрактивність заголовка є наслідком орієнтації його на побудову образу, який запам'ятовується, на підвищену експресію [1, с.4]. Ця виразність досягається використанням заголовках фразеологізмів та інших усталених висловів не тільки в готовому вигляді, а й в усеченій або трансформованій формі. Наприклад, в рубриках: політика, влада: *Дай мерові волю...* (ВЗ, 2004. 02.); *Реве та стогне коаліція широка* (АГ, 2004); *І пішов проект на проект* (ДТ, 2010); *Петрові батюги* (участь Петра Симоненка у проекті «Зіни до Конституції України» (УМ.2003); 01.04. – С.3); *Не хлібом єдиним тримається піст* (УМ, 2011); *Охрімова свита та не мною шита*, або *Хотіли, як краще, а вийшло – як завжди* (ЛУ, 2002).

Особливо явище трансформації стосується політичних текстів, куди фразеологізми вводяться з певною стилістичною метою. Коли фразеологічна одиниця за стилем не відповідає контексту, то вказівний мінімум як визначальний фактор впливає на неї, трансформує її. Це можна проілюструвати такими прикладами: Тому можна припустити, що всі спритні «лихварі» намагатимуться

під прикриттям «хаосу виборів» активізувати тіньові процеси, *ловлячи золоту рибку в мутній передвиборній водичці* (УС, 2004); У цілому, опозиція деморалізована, Віктор Ющенко *«вилав у політичний осад»* (О. Зубченко. Всім, 2004).

Для виділення найбільш значимої інформації журналісти досить успішно залучають такий експресивний засіб, як «мовна гра». Мовна гра традиційно розглядається в лінгвістичному, культурологічному, комунікативному та семіотичному аспектах. Багатоплановість підходів до вивчення цього явища обумовлена особливим впливом у сучасному суспільстві комунікативних технологій з їх багатим арсеналом вербально-зображальних засобів. ЗМІ утворюють сьогодні глобальне комунікативне середовище, що функціонує й розвивається за своїми законами, має специфічні механізми впливу на суспільну думку, соціальні інститути й культуру. Саме в газетному дискурсі мовна гра використовується як один із засобів масового комунікативного впливу.

Терміном мовна гра позначаються «ті явища, коли вомець «грає» з формою мовлення, коли вільне ставлення до форми мовлення співвідноситься з естетичним завданням.... Це може бути і невинний жарт, і вдала іронія, і каламбур, і різні види тропів (порівняння, метафора, перифраза тощо)» [5, с.172].

Широке використання мовної гри в текстах мас-медіа стало яскравою прикметою сучасного інформаційного простору, де мовна гра виявляє увесь спектр своїх стилістичних можливостей. За допомогою мовної гри інформація, подана в газетних текстах, набуває неочікуваного звучання, а іноді й іронічно-саркастичного змісту. У структурі газетних текстів досить часто використовується авторами гра слів – формально-смісьове обігрування компонентів слова на рівні фонетики, морфеміки (переосмислення їх без формальних видозмін) і словотворення (з утворенням нових структурних одиниць). Такі явища особливо характерні для мови преси останніх років.

На рівні фонетики відбувається підсилення емоційного впливу на читача за допомогою фонетичного обігрування знайомих йому слів: «Засусі – по заслужі» (УМ, 2005). Відомий вислів *«катюзі – по заслужі»* переосмислено, трансформовано: слово *«катюзі»* → *Засусі* (Анатолій Засуха, який вже втратив посаду голови Київської облдержадміністрації, може втратити й іншу – голови Київської обласної ради). Чергування звуків [з] – [с] створює ефект шелестіння або шипіння. Використовуватися також звуконаслідування як засіб увиразнення лексеми: *«Чи скінчаться британські му-у-ки?»* (ГУ, 2000) – про зараження худоби в Англії вірусом коров'ячого сказу (пор.: іменник *«муки»* і звуконаслідування реву корови *«му-у»*); У листі просять Прем'єра вжити заходів, аби перешкодити кримінальній *«прихватуцізації»* майна і корпоративних прав держави (С. Власенко. УМ, 2005); *Невгритиуций* президент. Ані очікувана у Монголії небувала посуха, ані люта суміш грипу й пневмонії, яка вибухнула у Гонконгу, не спинили візиту туди президента Леоніда Кучми (УС, 2003): асоціація до слова *невгритиуций*.

На рівні морфеміки обігрування різних структурних елементів слова відбувається в широкому семантичному діапазоні – від нового, ніби уважнішого осмислення етимологічного значення компонента до прямого його переосмислення за зразком іншого одно – або близько звучного слова (цілого або його частини) чи групи слів. Наприклад: *«Влада і власність»* – одного кореня, а тому цим силам *влада потрібна заради власності*, яка в країні коштує чимало (ГУ, 2000).

Простежуємо випадки свідомо неправильного «етимологізування» на лексичному рівні – переосмислення лексичного значення слова в цілому:» – *І яка спеціальність він матиме після закінчення?*

– Одну якусь із нових: бакалавра, майстра...

– А що воно таке?

– Як вам сказати?... Бакалавр – це мабуть власник бакалійної лавки. Де різна бакалія продається: сіль, сірники, крупи... А магістр – це бери вище. Навпевне, спеціалісти з чорної чи білої магії» (СГ, 2004).

Гра слів на морфемному рівні найчастіше, порівняно з виявами цього семантико-стилістичного явища на інших мовних рівнях, супроводжується графічними видозмінами переосмислюваного компонента, завдяки чому він більше увиразнюється й привертає увагу читача. Емоційної насиченості і смислової увиразненості надає текстові оформлення великими літерами того компонента слова, яке несе домінуюче семантико-стилістичне навантаження: «*Картопляна ЛІХОманка*» (ГУ, 2004) – графічно виділений компонент конденсує головну тему статті – втрата врожаю картоплі через безгосподарність; «*УРябові проблЕМУ з м'ясом уже вирішили*» (ВЗ, 2000) – про вирішення проблеми забезпечення м'ясом на фермі у Рябові. Там стали вирощувати страусів ему, що виявилось економічно дуже вигідною справою; «*Обережно: терМІНАтори*» (ГУ, 2000) – про проведення операції знешкодження злочинців, які використовували вибухові матеріали; «*Міністерству енергетики УКАЗано...*» і далі текст: «Указом Президента України затвердженні положення про Міністерство енергетики як центральний орган» (ГУ, 2000).

Часто мовна гра виявляється в застосуванні абрєвіатури, ініціальних букв, прізвища або його частини як кореневої морфєми для новотвору: *ПроСРНАли* (заголовок) *До речі, про Срну, який взяв і обі..., даруйте, обламався, спочатку не забивши, а потім створивши пенальті. взявся виконувати 11-метровий вирок, коли поруч бразильців було до біса?* (АГ, 2005): Срна – прізвище футболіста-легіонера; А за рік до того нинішній «*ПРОТЄвник*» (Джагіров – ведучий телепередачі «Проте») зазначив, що «Оушенка зараз немовби включили до загальної гри», і вів далі: «Пахани втікають – тільки не з зони, а від зони» (УМ,2004); *СЄПнути* польвівськи. Попри те, що емоцій було більше, ніж здорового глузду, львівська *антиСЄПівщина* вкотре засвідчила (особливо для Росії): будь-які кроки Кучми уважно відслідковуються в Галичині (АГ, 2003): СЄП – єдина економічна політика.

Помітним явищем у стилістиці газетних є використання такого засобу як *оксиморон* – мовна фігура, в якій поєднується два протилежних за змістом слова, що в сукупності дають нове поняття [1, с.69]. «Старий-новий *Гентрокурор...*» (МГ, 2004.); «*Проблема нової-старої влади...*» (ГУ, 2005); «*Війна за «проти всіх...*» («Експрес, 2004); «Вільне рабство українських жінок...» (ЛУ, 2004); «*Про гіркуватий солодкий пісок*» (ГУ, 2005); «*Друзі-вороги. Хто дихає у потилицю?*» (МГ, 2004); «*Такий гіркий солодкий мед...*» (УМ, 2005); «*Платно-безплатні чеські візи обіцяють бути доступними пересічному громадянинуві*» («Поступ», 2008).

Активне включення мовної гри в газетні дискурси свідчить про її значні прагматичні можливості, використання яких дозволяє конкретним мас-медіа зберігати і посилювати свою конкурентоспроможність. Подача інформації за допомогою мовної гри сприяє оптимізації інформаційного впливу на того, хто її отримує. В ієрархії функцій мовної гри в дискусійному просторі ЗМІ головна роль належить функції впливу, якій підпорядкована естетична функція, і як похідна від цих функцій, що включає оцінний характер інформації та стилістичну манеру її подачі, виникає світоглядна функція.

Частиною газетного тексту є заголовок, який виконує свої особливі функції: визначаючи тему статті, виокремлює її серед інших; тісно пов'язаний зі змістом матеріалу, виражає головну думку; звертає увагу читача, зацікавлює його і впливає на нього; керує думкою читача. У заголовку часто подається оцінка подій і фактів, про які йдеться у статті. Публіцистичний заголовок не просто називає чи означає тему, він має повідомити про факти, події, сформулювати ставлення до нього з боку читача,

передати авторську позицію. На сьогодні газети мають велику кількість структурних моделей заголовків і прийомів їх лексико-фразеологічного вираження.

Публіцистичний заголовок стає своєрідним місцем, де сходяться проблеми, пов'язані з характеристикою сучасної мовної ситуації. Пошук адекватного слова породжує нові моделі заголовків. Оскільки жаргонна лексика в мові сучасної публіцистики виконує оцінну та експресивну функції, сприяє контактовстановленню з читачем, виступає засобом привернення уваги читача, вона досить поширена в газетних заголовках. У заголовках ЖЛ вносить певну кількість експресивності, виступає інтенсифікатором тексту. Наприклад: *Як «розводять» віруючих* (АГ, 2004); *Народ «на пушку» не візьмеш* (УМ, 2004); *«Полуничка» для дорослих дядечок* (КВ, 2007).

Публіцистичний заголовок використовує і таку властивість сучасного дискурсу, як установка на стилістичний контраст при явному недотриманні стилістичного узгодження мовних одиниць. Через стилістичний контраст відбувається зведення різних денотативних сфер у певну когнітивну єдність. Контрастні структури при цьому оцінюються як когніції, що сприяють появі нових типів мислення, зокрема іронічного, характерного для наших сучасників: *До Верховної Ради прийшли пахани* (АГ, 2004); *Бандитресурсу «по поняттях» не буде?* (УМ, 8.10.05, с.4); *Халевний стриптиз на Хрещатику* (АГ, 2904); *Пишаки* у мери не проходять (Моя газета+, 2002); *Як «мочили» Софійку* (УМ, 2007).

Важливим стилістичним прийомом, що полягає в сегментації змісту висловлювання на окремі частини – інтонаційно-змістові одиниці, які йдуть одна за одною після роздільної паузи є парцеляція. Наприклад: *«Автобусне сполучення... Без проблем!»* (КВ, 2002); *«Покладаються на себе і – на нову владу»* (ГУ, 2005); *«Побудував дім, посадив дерево... і багато намалював»* (ЛУ, 2002); *«Акціонер – це звучить гордо. Аж занадто»* («Експрес», 2006).

Як засвідчують приклади, парцеляції зазнають різні компоненти висловлювання, але переважно це поширювачі, які є ремою повідомлення, а з точки зору його змісту вони містять деталізацію, конкретизацію чи роз'яснення – доповнення. Отже, завдяки парцеляції заголовков у газетному матеріалі стисло сигналізує про головне.

Поширеним журналістським прийомом є парцеляція підрядної частини складнопідрядного речення разом із сполучником, який дозволяє домислити головну частину і встановити зміст підрядної. Найчастіше парцелюються з'ясувальні підрядні частини, мети, умови, часу, що пояснюється, очевидно, семантичною прозорістю їх сполучників. Часто цим засобом послуговуються журналісти для оформлення заголовків: *«Якщо святковий з вихідним збігається»* (ГУ, 2000); *«Коли жінки беруться за ніж»* («Експрес», 2003.); *«Щоб перемога стала очевидною»* (УМ, 2005.); *«Щоб не пустити «троянського коня»* (МГ, 2004) – *«троянський кінь»* – сучасний комп'ютерний вірус; *«Якщо скупатися у «срібному молоці»* (ЛУ, 2002.) – *«Срібне молоко»* – твір В. Шевчука.

Рідше в газетах зустрічаємо парцельовану головну частину: *«На людство очікує катастрофа, якщо...»* (ЛУ, 2002); *«Люди встануть з колін, коли...»* («Експрес», 2004).

Отже, актуалізація субстандартної лексики в публіцистиці останніх десятиріч обумовлюється впливом розмовної лексики на публіцистичний стиль, асиміляцією некодифікованого слова в загальний вжиток. Це стає причиною апеляції до лексико-фразеологічної антинорми як основи створення нових прийомів впливу на адресата для досягнення комунікативно-прагматичних завдань.

Список використаних джерел:

1. Костомаров В.Г. Из наблюдений над языком газеты: газетные заголовки / В.Г. Костомаров // Из опыта преподавания русского языка нерусским. – М. : Мысль, 1965. – С. 171-184.

2. Костомаров В.Г. Русский язык на газетной полосе. Некоторые особенности языка современной газетной публицистики / В.Г. Костомаров. – М. : Моск. ун-т, 1971. – 271 с.
3. Костомаров В.Г. Языковой вкус эпохи: Из наблюдений над речевой практикой масс-медиа / В.Г. Костомаров. – М. : Педагогика-Пресс, 1994. – 247 с.
4. Мороховская Э.Я. Лингвистический статус и функционально-семантические особенности экстенциональных операторов текста / Э.Я. Мороховская // Текст как важнейшая единица коммуникации (в диахронии и синхронии). – К. : Вышш. школа, 1984. – С. 40-48.
5. Огієнко І. Наука про рідномовні обов'язки / Іван Огієнко. – Львів : Фенікс, 1995. – 46 с.
6. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / Іван Огієнко. – К., 1918. – 273 с.
7. Ставицька Л. Українська мова без прикрас / Л. Ставицька // Короткий словник жаргонної лексики української мови. – К. : Критика, 2003. – С. 9-19.

The article analyses the newspaper-publicist discourse as a form of language unit realization, expressive character of newspaper texts. It analyses the special group of orally verbal phraseologisms, it gives the characteristic of «language game» as an expressive instrument. It defines the meaning of newspaper genres, oxymoron, gives the examples. It also concludes the reasons of appeal to lexically phraseological anti norms as a basis of creating new methods of influence at an addressee for reaching communicatively pragmatic tasks.

Key words: discourse, expression, standard, phraseological conjunctions, publicist title, oxymoron, «language game».

Отримано: 13.02.2017 р.

УДК 811.161.2+81'342/344]+38

Л. Ф. Українець

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

ДИСКУРСИВНІ ПРІОРИТЕТИ ФОНЕТИЧНОЇ КОНОТАЦІЇ В САКРАЛЬНИХ ТЕКСТАХ ІВАНА ОГІЄНКА

Стаття містить аналіз конотаційного потенціалу сегментно-просодичних елементів Господньої молитви в українському перекладі Івана Огієнка. На матеріалі асоціативно-символічних значень фонетичних засобів простежено моделювання світлої, радісної тональності молитви Господа, а також глибинну семантичну перспективу цього сакрального тексту як винятково важливого фрагмента об'єктивної дійсності. Позиціонування в структурі складу домінуючого статусу тих чи тих вокальних або консонантних сегментів, які своїми релевантними артикуляційно-акустичними властивостями здатні впливати на формування прихованих сем комунікативно значущих одиниць (слів, речень), уможливило характеристику конотаційної динаміки молитовного ритму в процесі пізнання істинності Слова Господнього – духовного надбання людства.

Ключові слова: Іван Огієнко, Господня молитва, фонетична конотація, асоціація, сегментно-просодичні одиниці, артикуляційно-акустичні ознаки, голосні, приголосні, ритм.

Національне відродження нашої держави промовисто утверджує здобутки входження Слова Господнього в сучасну духовну й матеріальну культуру українського народу. Серед тих, хто прагнув донести до соціуму націо-